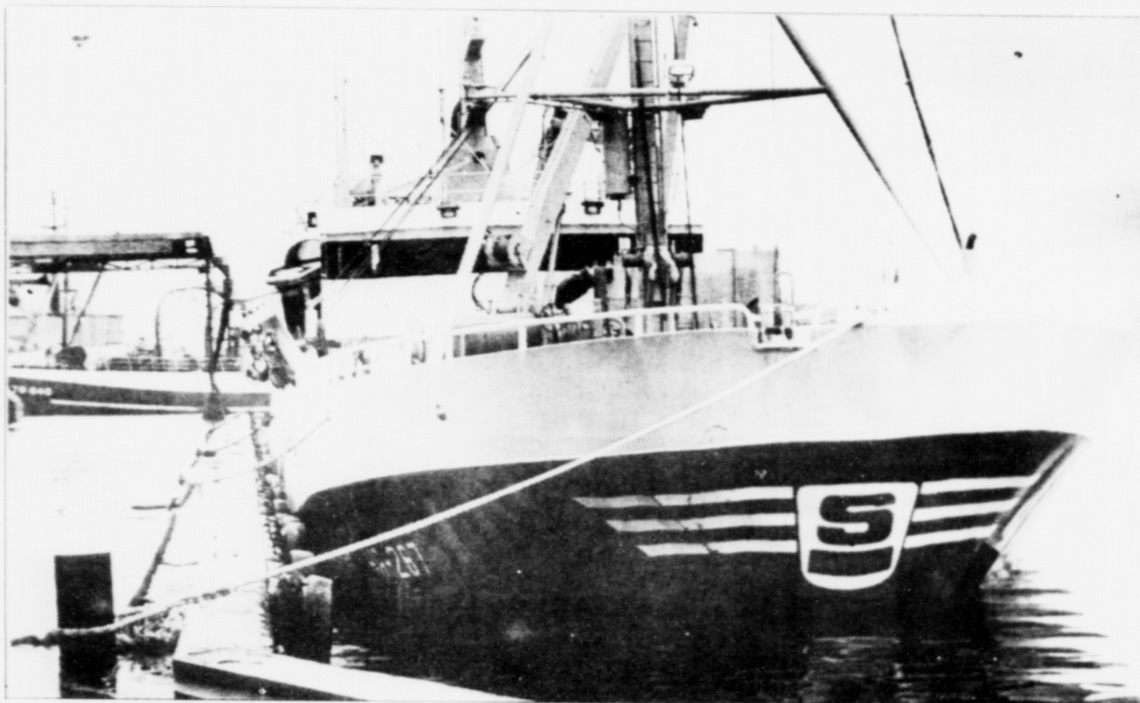

Strømegg á fuglafirði týsdagin

Skiparin á danska nótabátinum Strømegg:

Føroyingar krevja alt ov líttla kvotu av sildini

– Men tað er hugaligt, at føroyingar hava tikið avstand frá norðmonnum og at teir standa stinnir saman við íslendingum. Tað er heilt burturvið, at norðmenn skulu kanna sær meginpartin av sildini. Tá sildin rættuliga hevur tikið gamla ferðingarmynstrið upp aftur, so kemur hon at standa eins nógv í sjónum hjá honum trimum strandalondunum, sum í norskum sjógvi, sigur Páll Joensen, skipari á Strømegg

JUSTINUS LEIVSSON
EIDESGAARD

Aftur í ár eru dansk nótaskip, við føroyskari manning, millum tey fyrstu, sum eru komin á Fuglafjørð at landa norðhavssild. Hetta eru føroyingar, sum vegna trøngu móguleikarnar í føroyskum sjógvi, hava leitað sær til Danmarkar at manna danska nótaflotan. Størsti parturin av manningini umborð eru føroyingar, garvadar rottur innan nótafiskiskap.

Við bryggju, beint undir Handils og Frystivirkinum, liggur nótabáturin Strømegg. Hann er úr Hirtshals. Strømegg flýtur lagt. Men hann kann verða tyngri í sjónum. Hann tekur 1000 tons og innanborða eru 700 tons. Nakað er svartkjaltur og nakað er spíðurnyggi norðhavssild.

Millum veitar not og rekkverk finna vit leiðina inn í skipið og spyrja kokkin eftir skiparanum. «Hann er á brúnni,» svarar kokkurin, sum er dani. Vit fara upp trappurnar og koma

beint inn í bestikkruðið. Frammanfyri á brúnni, millum øll tolini stendur skiparin og tosar í telefonini. Hann tosar danskt, men tað hoyrist beinanvegin á málinum, at hann er føroyingur. Skiparin eitur Páll Joensen. Hann er føddur í Havn, nærkast teimum hálvthundrað og hevur buð meginpartin av livinum í Føroyum. Í 1989 stakk hann í sekkin og flutti til Hirtshals við konuni Randi og børnunum. Hann hevði ta frammanundan siglt við danskum nótabáti í tvey ár og hevði frammanundan ført føroyskar nótabátar í mong ár, serliga Akrahørg.

Páll byrjaði við nótabátinum Kallsenni í 1966 og utgerðin umborð á nótabátinum í dag kann ikki samanmetast við utgerðina í sekstiarunum. Høvdu øll tolini og knapparnar á brúnni á Strømegg verjað pakkadur saman í ein krok á stödd við styrkhusið á einum flogfari, so hevði verið minni munurin á talinum. Í sekstiarunum var peilarin høvudsáttíð til navigation,

og astikkið var serliga ætlað til at finna kavbátar við.

Í dag stendur hann og prátar í telefonini, meðan bondin hvílir niður á knatta-borðið á telduni, sum sambindir ein stóran part av útgerðini á brúnni. Skermurin vitir hvar teir kastaðu og hvussu teir hava siglt. Skermurin kann vísa hvussu hvar teir kastaðu í fjør og hvussu teir sigldu. Skiparin kann toðra telduna við hvussu samansetningurin av veiðum er fyri hvørt kast. Móguleikarnir eru oendaligir. Og spildurnyggi astikkið er ein telda fyri sjálv-an.

Føroyingar krevja ovlítlið

– Eg haldi, at føroyingar krevja av líttla kvotu av norðhavssildini. Kravið hjá norðmonnum er heilt burturvið, sigur Páll og klarar ikki at fjala sín illvilja moti norska fiskivinnupolitikkinum.

– Norðmenn sum fiskimenn eru komnir í so ringt orð kring allan heim, at tað er alt avgerandi ikki at

bakka fyr teimum. Eg haldi tað er gott og av stórum tydingi, at Føroyar og Ísland standa saman, sigur Páll Joensen.

– Eg skilji ikki rættuliga hvussu tað ber til, at øll ræðast so nógv norðmenn. Tað

er rætt, at sildin hevur gýtt í norskum sjógvi seinastu árin. Men hon veksur upp sum ungsild í russiskum sjógvi og hon etir seg feita í altjóða og føroyskum sjógvi í løtuni. Tá hon rættuliga hevur tikið sitt

gamla ferðingarmynstur upp aftur, ta fer hon eisini at gýta her á leið og ta fer sildin at standa ein nógv minni part av árinum í norskum sjógvi. Ti er tað neyðugt, at íslendingar og føroyingar standa saman, sigur Páll Joensen.

Før eisini í ES-sjógvi

– Vit finga sildina henda turin beint norðanfyri føroyska markið á landnýrðingshorninum. Sildin gekk skjótt suðureftir. Eg rokni við, at sild verður at fáa í ES-sjógvi norðanfyri Hettland um faar dagar. Eg haldi, at ES eisini hevur verið ov varið í sínum kvotukravi. Teir lögdu út við 300.000 tons, men eru nu komnir niður á 150.000 tons. Tað kann ongantið verða meiningin, at norðmenn eina smátt skulu eiga sildina, sigur Páll Joensen.

Fyrir okkum hevur norðhavssildin stóran tyding. Vit høvdu ligið nu, hevði ongín sild verið at fingið. Kvotnar hjá donsku nótabátunum er minnað nógv seinastu árin og ti kemur norðhavssildin sera væl við. Hetta var tíðin fyr, ta við plagdu at ligga og pussa skipini upp. Nu verða vit helst noyðdir at útseta hetta til í august, ta einki er at fara eftir, sigur Páll Joensen.

– Í mai plaga vit at fiska matchesild til hálendingar. Her er talan um smásild, tað skulu ganga 8-9 uppá kíló og hon er rættuliga feit. Tað er gamla síður í Halandi, at flaggdagin 24. mai, ta eta hálendingar matchesild, sigur hann.

Fingu fyrst svartkjalt

– Henda fyrsta turin hjá okkum í ár eftir norðhavssild fóru vit av Havnini seinasta friggjadag. Komnir norður um í altjóða sjógvi sœu vit beinanvegin sild, men hon var blandað saman við svartkjalt. Try tey fyrstu køstini finga vit bert svartkjalt. Men síðan boru vit við rættuligar sildastimar. Strømfjord fekk eitt kast uppá 500 tons og vit finga eitt uppá 300 tons. Á leiðini til Føroyar sœu vit eisini goðar sildastimar í føroyskum sjógvi. Vit sœu sild heilt frá 0 stigum og á Nólsoyar-

Páll á brúnni á Strømegg týsdagin